

USAID Projekat za bolje uslove poslovanja Novosti - Jun 2015

Zakon o inspekcijskom nadzoru: veliki korak ka povoljnem poslovnom okruženju

Zahvaljujući sveobuhvatnoj tehničkoj podršci i koordinaciji javno-privatnog dijaloga koju je pružio USAID Projekat za bolje uslove poslovanja (USAID BEP), novi Zakon o inspekcijskom nadzoru usvojen je 15. aprila 2015. Transparentnost Srbija opisala je inkluzivni proces izrade ovog zakona kao najbolju regulatornu praksu i izdvojila ga kao primer za pripremu svih propisa. Pored toga, Zakon su pozitivno ocenili i Evropska komisija i poslovna udruženja.

Ovaj novi zakon je ključni činilac u naporima Srbije da unapredi svoje poslovno okruženje. Nalazi Poslovna anketa USAID BEP za 2011. godinu pokazali su da su inspekcije jedna od najvećih prepreka za poslovanje u Srbiji; 78 odsto preduzeća u Srbiji navelo je da inspekcije predstavljaju jedno od najvećih ograničenja za njihovu konkurentnost. Problemi privrednika poticali su otuda što inspekcije nisu bile koordinirane u svom radu i usredsređivale su se na kažnjavanje a ne obezbeđivanje poštovanja propisa. Zahvaljujući saradnji USAID BEP sa Ministarstvom državne uprave i lokalne samouprave i širom grupom zainteresovanih aktera, novi Zakon o inspekcijskom nadzoru iz korena će izmeniti način na koji se inspekcije sprovode. Njime se omogućavaju inspekcije zasnovane na procjenjenom nivou rizika i koordinacija između inspekcija, stavlja se naglasak na prevenciju i omogućava borba protiv sive ekonomije.

Srednjoročno planiranje i budžetiranje

Ekspert USAID BEP za javne finansije Majda Sedej održala je prezentaciju o izazovima strateškog planiranja u toku radionice održane u ljubljanskom Centru za finansijsku izuzetnost organizaciji Projekta strateškog planiranja i budžetiranja koji finansiraju Evropska unija i MMF. Majda Sedej je opisala iskustva iz Srbije pred 35 učesnika iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Albanije, Makedonije, Crne Gore i Turske. Ona je naglasila značaj jasnih veza između srednjoročnih planova i programske strukture i potrebu za suočavanjem sa izazovima neadekvatne i nepravovremene evaluacije, analize i formulacije javnih politika.

WWW.POSLOVANJE.RS

U Privrednoj komori Srbije (PKS) predstavljen je jedinstven internet portal www.poslovanje.rs, namenjen malim i srednjim preduzećima, kao baza značajnih informacija i besplatna podrška poslovanju. Portal je zajednički projekat PKS i USAID BEP na kojem privrednici mogu naći informacije o izvorima finansiranja biznisa, saznati sve o CE znaku, oglasiti ponudu ili tražnju, pronaći poslovne partnere u zemlji i иностранству, dobiti odgovor na poslovna pitanja za 48 sati ali i diskutovati o važnim privrednim propisima.

Marko Čadež, predsednik PKS rekao je da je cilj sajta da se na jednom mestu predstave informacije važne za poslovanje privrede. Ovaj vid komunikacije omogućice privrednicima da se lakše informišu o propisima i regulativama i brzo reaguju na ponudu i tražnju, jer je razmena informacija od presudnog značaja u savremenom poslovanju, istakao je predsednik PKS.

Akcioni plan za reformu KEPU - knjige evidencije prometa i uplata

Uslovi i procedure vezani za KEPU-knjigu predstavljaju značajno finansijsko i administrativno opterećenje za privredu, te USAID BEP od 2014. godine radi na njihovoj reformi, koja je započela predstavljanjem detaljne analize sadašnje prakse u Srbiji i uporednih informacija iz regionala Ministarstvu trgovine, turizma i telekomunikacija. Tokom ove nedelje USAID BEP i Ministarstvo su se saglasili o Akcionom planu za reformu KEPU-knjige. Novina uneta u izradu podzakonskih akata za reformu KEPU-knjige jeste testiranje novouvedenih procedura kod pet firmi različitih veličina koje su se dobrovoljno prijavile za pilot-projekat sprovođenja reformi. Time će se omogućiti naročito prilagođavanje podzakonskih akata i njihova uspešna primena. Predviđeno je da ova reforma bude dovršena do kraja 2015, uključujući i edukaciju inspektora i privrednika u pogledu novih uslova vezanih za KEPU-knjigu.

Pozivni centar i internet sajt za podršku "jednošalterskog sistema" za izdavanje građevinskih dozvola

Ovaj pozivni centar i internet sajt formirani su uz pomoć granta USAID BEP pod nazivom „Pružanje podrške Vladi Srbije za formiranje jedinice za stručnu podršku za sprovođenje Zakona o planiranju i izgradnji”, koji je dodeljen NALED-u. Pozivni centar će pomoći lokalnim samoupravama i drugim nosiocima javnih ovlašćenja, kao i investitorima, da pravilno tumače i sprovode Zakon o planiranju i izgradnji i njegova podzakonska akta. Svi propisi vezani za izdavanje građevinskih dozvola mogu se besplatno preuzeti sa ovog internet sajta, koji sadrži i odeljak sa pitanjima i odgovorima koji će se stalno ažurirati. Odgovore na pitanja posetilaca pripremaće NALED, USAID BEP i Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture. Adresa internet sajta je www.gradjevinskedozvole.rs, dok su telefoni pozivnog 011/40-43-190, 40-43-191 i 40-43-192. Pozivni centar i internet sajt osiguraće efikasniji rad „jednošalterskog sistema“, što će opet unaprediti efikasnost izdavanja građevinskih dozvola.

Pojednostavljenje parafiskalnih nameta

Sveukupna reforma parafiskalnih nameta, za koju se USAID BEP zalaže još od 2012, vraćena je na spisak prioriteta Vlade Srbije. Ministar finansija je formirao radnu grupu za izradu nacrta Zakona o naknadama za korišćenje javnih dobara i za njene članove imenovao predstavnike resornih ministarstava, akademske zajednice, USAID BEP i NALED. USAID BEP je 2012. godine pokrenuo prvi talas reforme parafiskalnih nameta u toku koga je ukinuto 138 ovih naknada; javnost je tu aktivnost prepoznala kao jednu od najznačajnijih reformi za unapređenje poslovog okruženja sprovedenih u toku poslednjih godina. Ova reforma je značajno rasteretila privredu, a naročito mala i srednja preduzeća, u finansijskom i administrativnom pogledu – ali je ostala nedovršena.

Sistem za elektronsko izdavanje građevinskih dozvola

USAID BEP je izradio dva dokumenta koji će poslužiti kao vodiči za uvođenje sistema za elektronsko izdavanje građevinskih dozvola: Funkcionalne i tehničke zahteve za sistem za elektronsko izdavanje građevinskih dozvola, i Mogućnosti za primenu sistema za elektronsko izdavanje građevinskih dozvola. Ovi dokumenti pripremljeni su u saradnji sa Agencijom za privredne registre (budućim nacionalnim organom za elektronsko izdavanje građevinskih dozvola), i njima se detaljno definišu potrebne funkcije budućeg sistema za izdavanje građevinskih dozvola i analiziraju mogućnosti za njegov razvoj.

Diskusija o neophodnim izmenama propisa o lizingu

Predstavnici USAID BEP i ALCS su se 30. aprila sastali sa direktorom Uprave za nadzor nad finansijskim institucijama NBS, Đorđem Jevtićem, i direktorkom Odeljenja NBS za nadzor nad poslovanjem davalaca finansijskog lizinga, Kornelijom Novaković. Na sastanku je bilo reči o uklanjanju regulatornih prepreka za dalji razvoj lizing sektora i poboljšavanju korišćenja lizinga među MSP u Srbiji. Među ključnim temama bili su smanjenje zakonskog minimuma kapitala za pružanje usluga lizinga nepokrenosti, potreba za regulisanjem operativnog lizinga i relaksacija uslova u pogledu nadzora, kontrole, organizacione strukture i informacionih sistema davalaca lizinga koje propisuje NBS. USAID BEP i ALCS su objasnili zašto su potrebne izmene Zakona o lizingu, dok je NBS navela da se neće protiviti predloženim promenama.

Unapređenje dijaloga između banaka i izvršitelja

USAID BEP, Udruženje banaka Srbije, projekat RoLE koji finansira GIZ i Komora izvršitelja 22. maja su organizovali okrugli sto o unapređenju odnosa između banaka i izvršitelja i boljoj naplati kredita u docnji. Učesnici su imali priliku da razgovaraju o kontroverznim naknadama i nagradama za rad i naglase gde je sve postignut uspeh u pogledu naplate potraživanja u privredi. Predstavnici Ministarstva pravde naveli su da će se Zakon o sudskim taksama menjati da bi se omogućilo da cene usluga izvršitelja budu konkurentnije. Takođe je zaključeno da (i) izvršiteljima treba više obuke o izvršenju potraživanja nastalih na osnovu kredita i potraživanja u privredi u celini; (ii) izvršitelji treba da razumeju kako da svoje usluge organizuju da bolje odgovore na potrebe banaka (i drugih poverilaca); i (iii) izvršitelji bi mogli da imaju koristi od obuke za tzv. „meke veštine“, prvenstveno veštine pregovaranja.

Učesnici iz Srbije prisustvovali Globalnoj konferenciji o dijalogu između javnog i privatnog sektora

USAID Projekat za bolje uslove poslovanja (BEP) organizovao je učešće predstavnika iz Srbije u radu 8. Međunarodne radionice o dijalogu između javnog i privatnog sektora, koja je održana u danskoj prestonici Kopenhagenu od 10. do 13. marta 2015. Ova radionica, koju su organizovali Svetska banka, Danska konfederacija industrije i dansko Ministarstvo spoljnih poslova, okupila je preko 300 učesnika iz svih zemalja sveta – predstavnika državnih organa, privatnih firmi, foruma koji se bave dijalogom između javnog i privatnog sektora, organizacija koje deluju u zajednici, organizacija civilnog društva, poslovnih udruženja i donatora. Učesnici su razmenili saznanja o tome kako državni organi, privatni sektor i organizacije civilnog društva delotvorno mogu da koriste platforme za dijalog između javnog i privatnog sektora u cilju saradnje i vođstva u procesu pružanja podrške zainteresovanim akterima za prilagođavanje izazovima u pogledu privrednog razvoja.

Javna nabavka za analizu poslovnih procesa u cilju uvođenja elektronskih inspekcija

USAID BEP pruža podršku Direkciji za elektronsku upravu, telu u sastavu Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave zaduženom za razvoj elektronske uprave, pri izradi i objavljivanju tenderske dokumentacije za analizu poslovnih procesa u cilju uvođenja elektronskih inspekcija. Ova javna nabavka je prvi korak u okviru planiranog razvoja objedinjenog informacionog sistema za inspekcije (pod nazivom „e-Inspektor“). USAID BEP će nastaviti izgradnju kapaciteta Direkcije i edukaciju zaposlenih za izradu i monitoring nad analizom poslovnih procesa, kao i u pripremi opisa posla za razvoj sofvera „e-Inspektor“, što se очekuje početkom 2016.

Vlada Srbije osnovala Savet za mala i srednja preduzeća, preduzetništvo i konkurentnost

Savet će koordinirati rad ministarstava i drugih organizacija koje promovišu preduzetništvo i razvoj malih i srednjih preduzeća (MSP). Formiranje Saveta predviđeno je Strategijom za podršku razvoja malih i srednjih preduzeća, preduzetništva i konkurentnosti za period 2015-2020. i pratećim Akcionim planom. USAID BEP je u velikoj meri doprineo pripremi dva glavna stuba Strategije, odnosno 1) unapređenju poslovnog okruženja i 2) unapređenju pristupa izvorima finansiranja (zasnovanom na preporukama predstavljenim u „Knjizi preporuka“ USAID BEP o pristupu izvorima finansiranja za MSP). Savetom će rukovoditi ministar privrede Željko Sertić. USAID BEP će aktivno podržavati razvoj kapaciteta Saveta i sprovođenje njegovih aktivnosti u cilju unapređenja poslovnog okruženja i pristupa izvorima finansiranja.

Put ka unapređenju procene vrednosti nepokretnosti

Predstavnici USAID BEP sastali su se sa zvaničnicima Međunarodnog monetarnog fonda (MMF), Ministarstva finansija i Narodne banke Srbije (NBS) radi razmatranja pitanja problematičnih plasmana (non-performing loans, NPL). U ovom pogledu Stručnjaci MMF-a pružaju značajnu podršku Ministarstvu, te se sastanak usredsredio na oblasti od značaja za rešavanje problematičnih plasmana, uključujući i Zakon o proceni nepokretnosti, bazu podataka o prometu nepokretnostima i izmenama i dopunama Zakona o hipoteci. NBS je predstavila ključne elemente ove baze podataka, izrađene uz podršku USAID BEP, i najavila njeno puštanje u rad u julu 2015. Ministarstvo i USAID BEP ukratko su prikazali napredak u pogledu izrade Zakona o proceni nepokretnosti.

Unapređene procedure za vodoprivredne organe u pogledu reforme sistema izdavanja građevinskih dozvola

Ministri građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i poljoprivrede i zaštite životne sredine potpisali su Zajedničku instrukciju za primenu jednošalterskog sistema u pogledu na dokumentaciju o zaštiti voda. USAID BEP je u saradnji sa Nacionalnom alijansom za lokalni ekonomski razvoj i Udruženjem inženjera konsultanata Srbije pružio tehničku pomoći i odigrao vodeću ulogu u organizaciji složenih pregovora sa vodoprivrednim organima koji su u istraživanjima USAID BEP bili prepoznati kao ključni razlozi za neefikasnost u izdavanju građevinskih dozvola. Čak i po usvajanju novog Zakona o planiranju i izgradnji ovi vodoprivredni organi i dalje su se opirali nastojanjima da se njihove procedure unaprede.

Tehničke specifikacije za izradu novog informacionog sistema za upravljanje budžetom

USAID BEP je Sektoru budžeta dostavio smernice za uspostavljanje efikasnog sistema za proces pripreme budžeta i upravljanja njim. Ovaj novi sistem će Ministarstvu finansija obezbediti adekvatan mehanizam za centralizovano prikupljanje, administraciju i analizu finansijskih predloga i srednjoročnih planova koje dostavljaju budžetski korisnici. Ovaj sistem će biti usklađen sa zahtevima metodologija izrade programskog budžeta i srednjoročnog planiranja i pomoći će da se unapredi kvalitet budžetskog dokumenta. USAID BEP i Ministarstvo finansija Republike Srbije potpisali su Memorandum o razumevanju na osnovu koga će sarađivati na razvoju i uvođenju novog Informacionog sistema za upravljanje budžetom (Budget Management Information System, BMIS) koji će predstavljati savremen i integriran informacioni sistem koji će pružiti efikasnu podršku za pripremu programskog budžeta i upravljanje njim. BMIS će omogućiti Ministarstvu finansija da analizira rezultate koje ostvare budžetski korisnici i poslužiće kao efikasan mehanizam za kontrolisanje svrshodnosti rashoda i omogućavanje adekvatne i transparentne alokacije sredstava u skladu sa prioritetima i politikama Vlade, kao i ostvarenje svih koristi modela programskog budžeta.

USAID BEP produžen do kraja 2017

USAID je produžio trajanje našeg projekta za dve dodatne godine, pa ćemo biti u prilici da nastavimo saradnju sa Vladom Republike Srbije i našim partnerima do decembra 2017. godine. U nastavku projekta, nastavićemo da pružamo tehničku pomoći u primeni zakona o planiranju i izgradnji, inspekcijskom nadzoru, smanjenju para-fiskalnih nameta, programskom budžetiranju i boljem pristupu izvorima finansiranja.